

Győri Enikő EU-ügyekért felelős államtitkár beszéde

Magyar–Német Fórum

Berlin, 2012. november 8.

Egy emlékezetes nap előestéjén jöttünk Berlinbe; s a Magyar–Német Fórum mindig ünnepi alkalom. Immár a 22-iket tartjuk, tehát kapcsolataink e fórumon való megvitatása már majdnem annyi éves hagyományra tekint vissza, mint ahány éve a bátrak lebontották a falat ebben a városban.

- November 9. előestéjén mondom e szavakat, amely a német történelemben többszörösen jelentőségteljes dátum. 1989-ben ezen a napon jelentette be az NDK kormánya az utazási szabadságot Nyugat-Berlin és Nyugat-Németország irányába. A falat elkezdték bontani. Ha az ember pl. a Wikipédiát lapozgatja a „november 9.” vagy a „berlini fal” szócikknél, akkor az előzmények között jó érzéssel olvashat hazámról.
- Annak az évnek a nyarán Magyarország és Ausztria között – ismét a bátrak – átvágták a vasfüggönyt. A berlini fal leomlott. Mindez puskadörrenés nélkül. Nem igaz tehát, hogy a történelemben mindig a tragédiáé az utolsó szó. A történelem váratlan, kedvező fordulatokban is gazdag. Rejtély ez, amely alázatra int és reményre jogosít. A reményre, amelynek fontosságára Obama elnök is utalt győzelmi beszédében, Európában is szükségünk van.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

- A XXI. század második évtizedében, még nem magunk mögött hagyva egy világméretű krízist, az európai történelem újabb fordulópontjához érkezünk. Az pedig, hogy milyen irányba indulunk, nagyban Németország választásától függ.
- Ezt mi, magyarok nem bánjuk: Németország természetes szövetségesünk. Szívesen tekintünk rá és tekintjük mérték- és irányadónak (richtungsweisend und massgebend).
- A tét az, hogy az eurózóna és az Európai Unió valamennyi, azaz mind a 27 ill. rövidesen 28 tagállam részvételével épül-e tovább, valamennyiünk számára nyitott új intézményekkel, politikákkal, avagy lesznek kívül rekesztettek.
- Németország tartja a kezében a kulcsot. Ez az ország ismeri az egység értékét. 1989-ben Európa, benne Magyarország segített Németországnak az egység visszaszerzésében. Most Németország segíthet Európának megőrizni az egységet.

Erős Közép-Európa, erős Európa

- A kontinens közös gazdasági és politikai projektje, az Európai Unió – finoman szólva, ez nyílt titok – nem éli fénykorát. MI, Németországhoz hasonlóan – és itt had idézzek Merkel kancellár tegnapi európai parlamenti beszédéből: erős és stabil Európát szeretnénk, benne erős tagállamokat, így erős Németországot és Magyarországot, amelyek büszkék a múltjukra, identitásukra és ezek birtokában bizalommal tekintenek a jövő elé.

- Magyarország büszke közép-európaiságára is. Örvedetes, hogy míg az EU részesedése a német exportból az utóbbi években csökkent, addig a közép- és kelet-európai új tagállamok részesedése érzékelhető növekedést mutatott, még a válság éveit is!
- Közép-Európa egyik erőssége, hogy Németország is térségünkbe tartozik. De vannak más erősségeink is.
- Makrogazdasági adataink a régióban jobbak az eurózóna, illetve az Unió átlagánál: deficit- és adósságállományunkat tükröző számaink alacsonyabbak, növekedési rátánk magasabb, mint az eurózóna számos tagállamában.
- Magyarország sajnálatos módon a XXI. század első évtizedében felelőtlenül viselkedett és így elvesztette relatív előnyét a régióban. Ennek árát még fizetjük. 2010 óta azonban szilárdan elköteleztük magunkat a fiskális konszolidáció mellett, s ennek már látszik is az eredménye. A deficit és az adósságállomány szinte egyedülálló módon csökken és a fizetési mérleg tartós aktívumot mutat. Külkereskedelmi mérlegünk pedig az export világbajnok Németországgal szemben pozitív! Német cégek az elmúlt két évben 5 milliárd eurót fektettek be nálunk. A tőke nem menekül.
- Mindennek persze ára van: gazdaságunk még nem növekszik, lassú a kilábalás. Gazdaságpolitikai prioritásaink megválasztásának köszönhetően ugyanakkor munkahelyek nem vesztek el, mind többen dolgoznak. Magyarországon a politikai stabilitás révén pedig nincsenek óriási társadalmi feszültségek. Így egyre inkább felzárkózunk Közép-Európa felé.
- Meggyőződésünk, hogy Közép-Európa, s benne hazánk lehet az EU növekedésének motorja. Ebből Magyarország is ki akarja venni a részét. Ezt akkor tudjuk megtenni, ha a közös célokhoz vezető utat, a közös szabályok elfogadásával, de e kereteken belül szabadon választhatjuk meg.
- Nem kell mindenben egyetértenünk, de értsük meg egymást. Ez a barátság lényege, ezt kérjük német barátainktól.
- **Ez nem a KGST – és a direkt tervutasítások – kora; mindenkinek lehessen saját gazdaságpolitikai policy mix a kezében, mert az adottságaink is eltérőek.**
- Hangsúlyozni kell, hogy az alapkérdésekben egyetértünk:
  - Nem hiszünk a növekedés és a fiskális konszolidáció szembeállításban – emlékeztetni szeretnénk, hogy az alkotmányos adósságféket Magyarország az elsők között vezette be;
  - Nem fogadunk el olyan növekedésélénkítő politikát, amely adósságnöveléssel jár;
  - Nem értékelünk olyan növekedést, amely nem teremt munkahelyeket;
  - De: a munkahelyteremtéssel nem várhatjuk meg a gazdasági növekedés beindulását, az ugyanis fatalizmus volna.

Többéves pénzügyi keret

- Mitől növekedhet újra az európai gazdaság? Meggyőződésünk, hogy az EU közös költségvetése ennek egyik forrása. Emlékezzünk: a júniusban elfogadott növekedési paktumban a kohéziós politikát jelölték meg a 27-ek a csomag legnagyobb tételeként. Ez is bizonyítja, hogy a kohéziós politika befektetést jelent a jövőbe. Úgy vélem, Németországnak elemi érdeke, hogy segítse a növekedést épp abban a térségben, Közép-Európában, amely az európai növekedés hajtóereje lehet. A német cégek pedig ennek, ne feledjük, elsőszámú

haszonélvezői. A megfelelő méretű közös költségvetés és kohéziós politika tehát közös érdekünk.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

- A falak természete már csak olyan, hogy nem lehet őket egyszer és mindenkorra lebontani. Így a falakat építő ember gondolkodása sem változik meg egyik percről a másikra. Elménkben, érzéseinkben ugyanis hajlamosak újra nőni a falak. Ennek politikai, intézményi, tárgyasult következményei lehetnek.
- A válság idején erős a kísértés arra, hogy a felelősök keresése és megnevezése, esetleg megbüntetése legyen a fog elfoglaltságunk. A felelőst az ember általában a másik emberben, a népek gyakran egy másik népben vagy népekben találják meg.
- A berlini falat kívülről erőltették a német népre, Európára és a világra. A belülről épülő falak veszélyesebbek és makacsabbak. Az erősek és sikeresek kísértése, hogy fallal védjék meg magukat, határolódjanak el a gyengébbnek vélttől, a vesztestől. Erre nagyon kell ügyelnünk, ha úgy döntünk, szorosabbra fűzzük az integrációt. A belsőbb köröket nem zárhatja el a kívülről állóktól fal, sem sorompó, sem valamiféle újabb Checkpoint Charlie. Szemaforok, közlekedési lámpák kellene, amelyek kiszámítható és átlátható módon, világos szabályok szerint sárgára, majd zöldre váltanak; persze néha mutatnak pirosat is.
- Magyarország érdekelt abban, hogy az eurózóna kilábaljon a válságból. Így támogatjuk, hogy a zóna tagjai a megerősödés érdekében elmélyítsék az egymás közötti együttműködést. De ennek nem természetes velejárója, hogy új falak épüljenek az Unión belül, hogy a zónán kívüliek helyzete romoljon, illetve hogy nehezítsük a majdani csatlakozásukat.

Hol látunk falakat, falkezdeményeket?

- A bankunió: ne torzítsa a versenyt, a pénzügyi szolgáltatások belső piacát. A jogok és a kötelezettségek legyenek egyensúlyban mindenki számára.
- Ha egy külön költségvetés (fiscal capacity) révén az eurózóna tagjai plusz forrást kaphatnának a szerkezeti reformokhoz, akkor az az egységes piac (verseny) és a közös költségvetés leértékelődéséhez vezethet és akár szét is feszítheti az Uniót.
- Magyarország szerződéses kötelezettsége a csatlakozás az eurózónához, de segítsenek abban, hogy ezt be is tudjuk tartani. Ha új falak emelkednek, ez nehezebbé válik.

A legitimáció

- Végezetül, meggyőződés, szorosabb integrációt csak magasabb demokratikus legitimáció mellett lehet építeni, a polgárok nélkül és ellenükben nem.
- De hiába az intézményi, formális legitimáció: az igazi legitimációt a válság idején a munkahelyteremtés adná. Ez adná vissza a polgárok hitét az EU-ban. Az EU-nak ezen a téren kellene hozzáadott értékeket felmutatni.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

- Beszéltem arról, hogy mi folyik Közép-Európában és Magyarországon, hogy szerintünk Németországnak ez milyen lehetőségeket teremt. Arról is, hogy egyetértünk a válságkezelés

alapkérdéseiben, ill. hogy az európai építkezés legújabb fejleményei szerintem milyen felelősséget rónak Németországra abban, hogy ne legyenek újra falak.

- Bizakodásra ad okot, hogy Németország eddig ellenállt a szeparálódás kísértésének és közös, EU-27 ill. 28-as körben megvalósítandó megoldások mellett érvel. Ha emellett kitart, a többiek is követni fogják – kicsik, közepesek és nagyok egyaránt. S akkor nem lesznek új falak Európában.